

Pirkanmaan yhteiset asumispalveluiden myöntämisen perusteet 12/2020

Palveluasuminen

Palveluasumisella tarkoitetaan palvelua henkilöille, jotka tarvitsevat soveltuvan asunnon sekä hoitoa ja huolenpitoa (SHL 21 § 3 mom). Palveluasuminen eroaa tehostetusta palveluasumisesta siten, että se ei pääsääntöisesti sisällä ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa.

Palveluasumista on mahdollisuus saada sosiaalihuoltolain 36 §:n mukaisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella. Jos henkilön toimintakyky on alentunut niin, ettei kotona asuminen ole mahdollista runsaidenkaan tukitoimien osalta, hänellä on oikeus saada palveluasumista.

Ei-ympärivuorokautisen, **tavallisen palveluasumisen myöntämisen edellytyksenä** on, että

- Asiakkaalle on tehty sosiaali- ja/tai terveydenhuollon ammattilaisten toimesta moniammatillinen palvelutarpeen arviointi yhteistyössä asiakkaan kanssa
- Lääkäri on arvioinut asiakkaan terveydentilan
- Asiakkaan toimintakyky on alentunut ja hän tarvitsee säännöllistä apua tai ohjausta arjen toiminnoissa (esim. pukemisessa, wc-käynneissä, hygienian hoidossa, lääkehuollossa, ruokailussa) tai asiakkaalla on arkeen haitallisesti vaikuttavaa turvattomuuden tunnetta tai psyykkisiä oireita
- Jos asiakkaan kognitiivinen toimintakyky on alentunut, tulee hänen selviytyä ilman jatkuvaa valvontaa
- Asiakas selviytyy yön turvajärjestelyin tai sovittujen seurantakäyntien avulla
- Asunnon muutostyön tarpeet ja mahdollisuudet on selvitetty
- Asiakas ei selviydy nykyisessä asumismuodossa kotiin vietävien palvelujen, teknologisten ratkaisujen ja apuvälineiden turvin
- Asiakas kykenee liikkumaan pääsääntöisesti omatoimisesti tai korkeintaan yhden ihmisen avun turvin
- Asiakkaalla ei ole säännöllisesti ympärivuorokautisen palvelun arvetta

Asiakkaan palveluasumisen tarve arvioidaan aina yksilöllisesti ja käytössä olevat RAI-toimintakykymittarin arvot ovat ohjeellisia. RAI-toimintakykymittareista Maplen lisäksi vähintään kahden tulee täyttyä.

Maple	4 (3) (palvelutarveluokka MapLe 1-5) MapLe alle 4 vain poikkeustapauksissa, kuten asiakkaan turvallisuuden vaarantava sosiaalinen tai psyykinen turvattomuus, harhaisuus tai harhaluuloisuus tai muu sairaus, vaativa hoivan- ja hoidontarve, johon vastaaminen on palveluasumisessa tarkoituksen mukaisempaa kuin terveyskeskuksessa.
ADLH	1 (2) (Arkisuoriutuminen, perustoiminnot ADLH 0-6)
IADLCH	5 (Arkisuoriutuminen, välinetoiminnot IADLCH 0-6)
CPS	2 (2) (Kognitiomittari CPS 0-6)

Lisäksi voidaan huomioida:

DRS	3 (Masennuksen oiremittari DRS 0-14)
DRSSR	4 (Itsearvioitu mieliala DRSSR 0-9)

Mielialaa kuvaavat mittarit (DRS ja DRSSR) huomioidaan, jos asiakkaan ongelma on asuinolosuhteilla tai turvattomuuden ja yksinäisyyden poistamisella korjattavissa. DRS arvo on edellyttävä kotihoidon iRAI HC kokonaisarvioinnin tekemistä.

ABS

5 (Haastava käyttäytyminen ABS 0-12)

Haastavan käyttäytymisen oireet voivat häiritä muita asukkaita, joten se on otettava huomioon asumispalvelupaikkaa valittaessa.

Tehostettu palveluasuminen, ympärivuorokautinen hoiva

Tehostetulla palveluasumisella tarkoitetaan tehostetun palveluasumisen yksikössä tarjottavaa asumista ja palveluja. Tehostettua palveluasumista järjestetään henkilöille, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista (SHL 21 § 3 mom).

Tehostettua palveluasumista on mahdollisuus saada sosiaalihuoltolain 36 §:n mukaisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella. Jos henkilön toimintakyky on alentunut, ettei kevyemmissä asumisen muodoissa ole mahdollista runsaidenkaan tukitoimien osalta enää asua, hänellä on oikeus saada tehostettua palveluasumista. Palvelujen järjestäjä / viranomainen tekee päätöksen palvelun myöntämiseksi.

Tehostetun palveluasumisen myöntämisen edellytyksenä on, että

- Asiakkaalle on tehty sosiaali- ja/tai terveydenhuollon ammattilaisten moniammatillisesti tekemä palvelutarpeen arviointi yhteistyössä asiakkaan kanssa
- Lääkäri on arvioinut tilanteen eikä toimintakyvyn paraneminen/kuntoutuminen ole todennäköistä
- Asiakas tarvitsee jatkuvaa ympärivuorokautista hoitoa/hoivaa, huolenpitoa ja/tai valvontaa säännöllisesti myös yöaikaan
- Asiakas ei kykene fyysisen, psyykkisen, kognitiivisen ja/tai sosiaalisen toimintakykynsä heikentymisen tai muiden syiden perusteella selviytymään nykyisessä tai tehostettua palveluasumista kevyemmässä asumismuodossa kotiin vietävien monipuolisten palvelujen, teknologisten ratkaisujen ja apuvälineiden turvin
- Omaisten, yritysten ja vapaaehtoistyön palvelumahdollisuudet on kartoitettu
- Kuntoutuksen keinot on kartoitettu
- Asiakkaalla on muistisairauteen liittyvä suuri riski eksyä eikä sitä voida estää hoitoon osallistuvien tai teknologisten laitteiden avulla

Asiakkaan tehostetun palveluasumisen tarve arvioidaan aina yksilöllisesti ja käytössä olevat RAI-toimintakykymittarin arvot ovat ohjeellisia. RAI-toimintakykymittareista Maplen lisäksi vähintään kahden tulee täyttyä.

Maple	5 (4) (palvelutarveluokka MapLe 1-5)
ADLH	2 (4) (Arkisuoriutuminen, perustoiminnot ADLH 0-6)
IADLCH	6 (5) (Arkisuoriutuminen, välinetoiminnot IADLCH 0-6)
CPS	3 (3) (Kognitiomittari 0-6)

Lisäksi voidaan huomioida:

Korkea DRS arvo, joka on asuinolosuhteilla / turvattomuuden ja yksinäisyyden poistamisella korjattavissa.

Korkea ABS arvo, joka saattaa vaikuttaa asumispalvelupaikan valintaan.

Muita toimintakykymittareita huomioidaan tarvittaessa, kuten MMSE, CERAD, GDS, MNA